

UNIVERSITETET I TRONDHEIM, VITENSKAPSMUSEET
BOTANISK NOTAT 1995 5

Vegetasjon og flora på Gardsslettet i Fossdalen, Rindal kommune

Dag-Inge Øien
Asbjørn Moen
Egil Ingvar Aune

TRONDHEIM 1995

UNIVERSITETET I TRONDHEIM, VITENSKAPSMUSEET
BOTANISK NOTAT 1995 5

Vegetasjon og flora på Gardsslettet i Fossdalen, Rindal kommune

Dag-Inge Øien
Asbjørn Moen
Egil Ingvar Aune

Trondheim, oktober 1995

Oppdragsgiver: Rindal bygdemuseum

Føreord	1
Undersøkningsområdet	2
Lokalisering	2
Geologi	3
Kulturlandskapet i Fossdalen	3
Vegetasjon	3
Røsslyng- blokkebærskog (A3)	3
Blåbærskog (A4)	3
Småbregneskog (A5)	3
Lågurtskog (B1).....	4
Høgstaudeskog (C2)	5
Fattig sumpskog (E2).....	5
Kalkfattig tørreng (G2).....	5
Rik fukteng (G3).....	5
Ombrotrof myr (J)	5
Fattigmyr (K).....	5
Mellomrik myr (L).....	5
Rikmyr (M), ekstremrik myr (M3).....	5
Rikkjelde (N)	5
Floraliste	6
Karplantar	6
Mosar.....	8
Skjøtselsplan og natursti.....	8
Litteraturreferansar	9

Føreord

Denne rapporten er laga på oppdrag frå Rindal bygdemuseum i samband med etableringa av museets utmarksavdeling i Fossdalen. Oppdraget bestod i å kartleggje flora og vegetasjon på eigedommen Gardsslettet som Rindal bygdemuseum har kjøpt inn til føremålet. Feltarbeidet vart utført 9.08.1995 av professor Asbjørn Moen, amanuensis Egil Ingvar Aune og forskingsassistent Dag-Inge Øien, alle frå Botanisk avdeling, Vitenskapsmuseet. Rapporten byggjer òg på tidlegare synfaringar i området gjort 29.07.1969 av A. Moen, og 17.09.1992 av A. Moen, professor Kjell Ivar Flatberg og forskingsassistent Stein Singsaas, også frå Botanisk avdeling, Vitenskapsmuseet. Når det gjeld kulturhistoria byggjer rapporten på tilsendt informasjon frå Lene Landsem, Rindal bygdemuseum og opplysningar gitt under synfaring 9.08.1995 der følgjande personar frå Rindal bygdemuseum deltok: Gurli Landsem, Ola Løfaldli og Johan Møkkelgård.

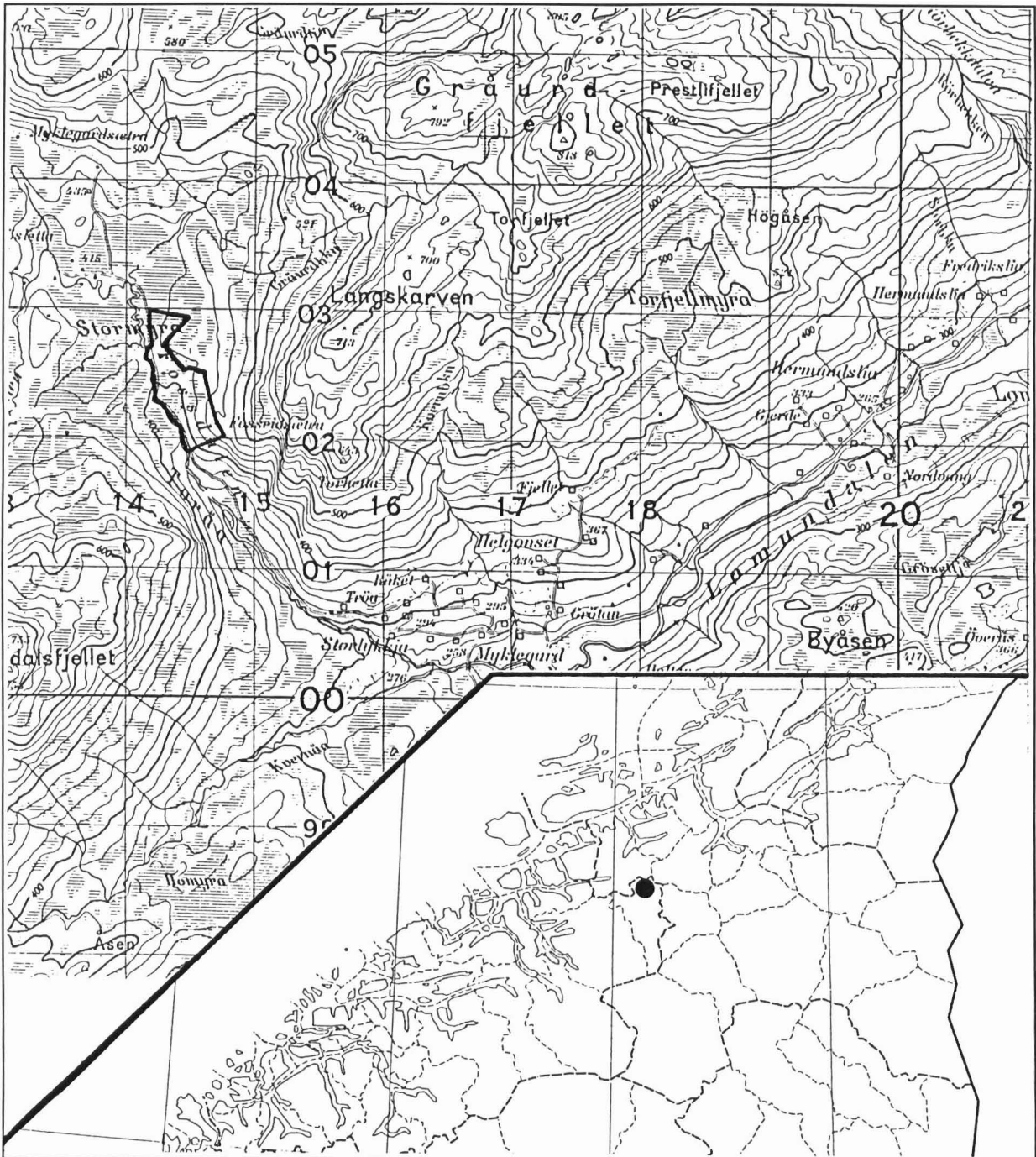
Trondheim 11.10.95

Dag-Inge Øien
Asbjørn Moen
Egil Ingvar Aune

Undersøkningsområdet

Lokalisering

Fylke: Møre og Romsdal
Kommune: Rindal
UTM-referanse: 141-147, 019-030
Høgde: 370-465 m o.h.
Kartblad (1:50 000): 1521 III, Løkken

Figur 1. Lokalisering av undersøkningsområdet. Kartgrunnlag: topografisk kart M711 (1 : 50 000), kartblad 1521 III, Løkken.

Geologi

Berggrunnen i Fossdalen består i nordre del av granodiorittisk gneis, i midtre del av meta-arkose og kvartsgneis, og heilt i sør av biotittskifer (Wolff 1976). Alle er omdanna bergartar, den første av ukjend opphav, dei andre omdanna sedimentære bergartar frå sandstein eller leirstein (Sigmond 1985). Av dei tre bergartane er biotittskifer den som gir det beste jordsmonnet for plantevekst.

Kulturlandskapet i Fossdalen

I Rindal kommune vart seterdrift og utmarksslått drive intensivt heilt fram til midten av vårt hundreår. Eit kart over høyløene i Rindal er publisert av Moen (1989) og viser det enorme omfanget som haustingsbruket hadde. I alt er det registrert 233 høyløer i Rindal, og dei låg spesielt tett i Fossdalen. Dette området har difor utan tvil vore eit viktig område for utmarksslåtten. Gardsslettet er ein del av den tidlegare garden Fossan som vart lagt aude kort tid før år 1700 og delt mellom fleire kjøparar. Eigedommen ser ut til å vere ganske representativ for tidlegare utmarksdrift i distriktet. Heilt i søraust ligg ein del av den gamle dyrkajorda til Fossan. Denne er overflatedyrka og vart pløgd og dyrka fram til etter andre verdskrigen. Området nord for dyrkamarka har vore brukt til beite og slått fram til ca. 1960. I 1928 vart det sett opp ein torvutgard tvers over eigendommen for å halde beitedyra på plass. Etter 1960 har ein del av området vore brukt som kalvebeite.

Vegetasjon

Vegetasjonen i det ca. 280 daa store området er dominert av fattig og mellomrik myr, spesielt i den nordlege delen (sørlege delen av Stormyra), samt lyngdominerte furu- og bjørkeskogar. Heilt i sør er det innslag av rikare bjørkeskogar av lågurt- og høgstaudetypen. Rikmyr finst hovudsakleg rundt eit par rikkjelder i austkanten. Området er framleis sterkt prega av den tidlegare utnyttinga av området til utmarksdrift. Fleire av vegetasjonstypene, spesielt skogtypene er difor å sjå på som kulturutformingar eller suksesjonsstadier. Vegetasjonen er inndelt etter einingar nytta av Fremstad og Elven (1987) og framstilt på eit vegetasjonskart i målestokk 1 : 5000 (fig. 2).

Røsslyng- blokkebærskog (A3)

Ein type vegetasjon som i undersøkingsområdet stort sett opptre i mosaikk med blåbærskog. Den finst hovudsakleg i nordvestlege delar av området, ofte på knausar og ryggar mellom myrflatene. Bjørk (*Betula pubescens*) og furu (*Pinus sylvestris*) dominerer tresjiktet. Feltsjiktet er dominert av lyngartar som tyttebær (*Vaccinium vitis-idaea*), blåbær (*V. myrtillus*), blokkebær (*V. uliginosum*), fjellkrekling (*Empetrum nigrum* ssp. *hermaphroditum*) og røsslyng (*Calluna vulgaris*). I forsenkningar finst ein fuktigare utforming med molte (*Rubus chamaemorus*) og torvmosar (*Sphagnum* spp.).

Blåbærskog (A4)

Denne typen er stort sett konsentrert til den sentrale og sørlege delen av området, ofte i mosaikk med røsslyng-blokkebærskog. Tresjiktet er dominert av bjørk. I feltsjiktet er blåbær, tyttebær, marimjelle-artar (*Melampyrum* spp.), smyle (*Deschampsia flexuosa*) og hårfrytle (*Luzula pilosa*) vanlege artar, med innslag av m.a. fugletelg (*Gymnocarpium dryopteris*), skrubbær (*Cornus suecica*), skogstjerne (*Trientalis europaea*) og tepperot (*Potentilla erecta*).

Småbregneskog (A5)

Denne typen er konsentrert til dei sentrale delane av området, og er i store parti ei kulturutforming (beita) som truleg vil gå mot småbregnebjørkeskog. Tresjiktet er dominert av bjørk, med innslag av gran (*Picea abies*) som til dels er planta. Busksjikt av einer (*Juniperus communis*) og rogn (*Sorbus aucuparia*). Vanlege artar i feltsjiktet er: blåbær, engsoleie (*Ranunculus acris*), firkantperikum (*Hypericum maculatum*), fugletelg, gaukesyre (*Oxalis acetosella*), gullris (*Solidago virgaurea*), kvitveis (*Anemone nemorosa*), lækjeveronika (*Veronica officinalis*), skogfiol (*Viola riviniana*), skogstjerne, skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), skrubbær (*Cornus suecica*), småmarimjelle (*Melampyrum sylvaticum*), tepperot, tviskjeggveronika (*Veronica chamaedrys*), engkvein (*Agrostis capillaris*), gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), hårfrytle og smyle. Elles er det innslag av større bregner som sauetelg (*Dryopteris expansa*), ormetelg (*D. filix-mas*), hengjeveng (*Phegopteris connectilis*) og skogburkne (*Athyrium filix-femina*). Engsoleie, firkantperikum, lækjeveronika, skogfiol, tviskjeggveronika, engkvein og gulaks indikerer beitepåverknad.

Tabell 1. Analyse av engvegetasjonen på tidlegare dyrkamark i Fossdalen. Verdiane angir dekninga til dei ulike artane: -: manglar; +: finst ikkje i sjølve ruta, men like inntil; s: 0-1%; u: 1-3%; 1: 3-6%; 2: 6-12,5%; 3: 12,5-25%; 4: 25-50%, 5: 50-75%; 6: 75-100%.

Art		Kalkfattig tørreng	Rik fukteng
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbær	u	
<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik	2	s
<i>Aconitum septentrionale</i>	Tyrilhjelm, lushatt	-	2
<i>Alchemilla glabra</i>	Glattmarikåpe	+	-
<i>Alchemilla glomerulans</i>	Kjeldemarikåpe		5
<i>Anemone nemorosa</i>	Kvitveis, -symre	u	
<i>Campanula rotundifolia</i>	Blåklokke	s	
<i>Cirsium helenioides</i>	Kvitblattistel		4
<i>Galium boreale</i>	Kvitmaure		s
<i>Galium uliginosum</i>	Sumpmaure	s	
<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogstorkenebb	-	4
<i>Hypericum maculatum</i>	Firkantperikum	4	3
<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prestekrage	4	-
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	Småmarimjelle	1	-
<i>Potentilla erecta</i>	Tepperot	3	-
<i>Prunella vulgaris</i>	Blåkoll	+	-
<i>Ranunculus acris</i>	Engsoleie	s	s
<i>Rhinanthus minor</i>	Småengkall	u	-
<i>Rumex acetosa</i>	Engsyre	u	3
<i>Stellaria graminea</i>	Grasstjerneblom	s	-
<i>Veronica chamaedrys</i>	Tviskjeggveronika	s	s
<i>Viola canina</i>	Engfiol	u	-
<i>Viola palustris</i>	Myrfiol	5	4
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	Gulaks	s	2
<i>Agrostis capillaris</i>	Engkvein	3	2
<i>Carex pilulifera</i>	Bråtestorr	u	
<i>Carex vaginata</i>	Slirestorr	s	
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Sølvbunke		s
<i>Luzula multiflora</i>	Engfrytle	s	
<i>Phleum pratense</i>	Timotei		s
<i>Brachythecium reflexum</i>	Sprikelundmose		s
<i>Cirriphyllum piliferum</i>	Lundveikmose	-	4
<i>Drepanocladus uncinatus</i>	Bleikklo	4	
<i>Pleurozium schreberi</i>	Furumose	u	
<i>Polytrichum commune</i>	Storbjørnemose	s	-
<i>Rhytidadelphus squarrosus</i>	Engkransmose	5	2

Lågurtskog (B1)

Denne vegetasjonen finst i området like sørvest og nordvest for den tidlegare dyrkamarka. Parti med tett bjørkeoppslag som kan utvikle seg til høgstaudeskog. Tresjiktet er dominert av bjørk. I feltsjiktet er mange av artane frå blåbærskog og småbregneskog vanlege. Elles finst m.a. markjordbær (*Fragaria vesca*), svæve-artar (*Hieracium* spp.), tågebær (*Rubus saxatilis*), hengeaks (*Melica nutans*), marigras (*Hierochloa odorata*) og andre noko meir næringskrevjande artar.

Høgstaudeskog (C2)

Frodig høgstaudeskog i hellinga nedom (vest for) dyrkamarka. Variert tresjikt dominert av bjørk, men også med ein god del selje (*Salix caprea*) og innslag av gråor (*Alnus incana*) og furu. Frodig høgvakse feltsjikt der ein finn høgvakse urter som tyrihjelms (lokalt: lushatt, *Aconitum septentrionale*), turt (*Cicerbita alpina*) og mjørdurt (*Filipendula ulmaria*).

Fattig sumpskog (E2)

I kanten av det kartlagde området, like aust for dyrkamarka. Tresjiktet er dominert av bjørk med innslag av gråor. Tepperot, blåtopp (*Molinia caerulea*), engkvein, gulaks og skogryrkvein (*Calamagrostis purpurea*) er vanlege artar i feltsjiktet. Elles finst det innslag av blåbær og molte.

Kalkfattig tørreng (G2)

Denne vegetasjonstypen finst i øvre del av dyrkamarka. Vanlege artar er firkantperikum, myrfiol (*Viola palustris*), prestekrage (*Leucanthemum vulgare*), ryllik (*Achillea millefolium*), tepperot, engkvein, bleikklo (*Drepanocladus uncinatus*) og engkransmose (*Rhytidiadelphus squarrosus*). I samband med kartlegginga vart det òg utført ei ruteanalyse (1 x 1 m) i denne vegetasjonstypen. Resultatet av analysen er vist i tabell 1.

Rik fukteng (G3)

Denne vegetasjonstypen finst i nedre del av dyrkamarka. Vanlege artar er engsyre (*Rumex acetosa*), firkantperikum, kjeldemarikåpe (*Alchemilla glomerulans*), kvitbladistel (*Cirsium helenioides*), myrfiol, skogstorkenebb, tyrihjelms (*Aconitum septentrionale*), engkvein, engkransmose og lundveikmose (*Cirriphyllum piliferum*). Også i denne vegetasjonstypen vart det utført ei ruteanalyse (tab.1)

Ombrotrof myr (J)

Mindre flater med ombrotrof (nedbør-) myr finst hovudsakleg i dei nordlege delane av området. Tuevegetasjon dominerer, der røsslyng, rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*), heigråmose (*Racomitrium lanuginosum*) og furumose (*Pleurozium schreberi*) er vanlege artar.

Fattigmyr (K)

Store flater med fattigmyr i nordlege delar av området. Fastmatte er vanlegast, men og tue, mjukmatte og lausbotn er vanleg. Bjønnskjegg (*Trichophorum cespitosum*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), vortetorvmose (*Sphagnum papillosum*), stivtorvmose (*S. compactum*) og dvergtorvmose (*S. tenellum*) er vanlege artar.

Mellomrik myr (L)

Store flater med fastmattevegetasjon på bakkemyr nordvest i området, samt nokre mindre flater i sentrale delar. Blanktorvmose (*Sphagnum subnitens*), bjønnbrodd (*Tofieldia pusilla*) er vanlege artar, spreidd finst også sveltull (*Trichophorum alpinum*).

Rikmyr (M), ekstremrik myr (M3)

Desse vegetasjonstypene finst rundt eit par rikkjelder i aust, samt ei stor myr sentralt i området like vest for ei restaurert utmarksstove. Vanlege artar er breiull (lokalt: myrloppe, *Eriophorum latifolium*), lappmarihand (*Dactylorhiza lapponica*), gulstorr (*Carex flava*), hårstorr (*C. capillaris*) og fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*). Spreidd finst også engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), krysningen mellom lappmarihand og flekkmarihand (*D. lapponica x maculata*), stortveblad (*Listera ovata*), engstorr (*Carex hostiana*) og sotstorr (*Carex atrofusca*). Lappmarihand, hårstorr og sotstorr er artar typiske for ekstremrik myr.

Rikkjelde (N)

Markerte kjelder (oppkome) finst fleire stader, der tuffmose (*Cratoneuron commutatum*) dominerer i botn. I grunne kjelder dominerer gulsildre (*Saxifraga aizoides*). Mindre markerte kjelder med fattigare vegetasjon, oftast dominert av teppekjeldemose (*Philonotis fontana*) er òg vanlege, m.a. like nordvest for utmarksstova.

Floraliste

I alt er det registrert 192 karplanteartar samt 2 krysningar på Gardsslettet. I tillegg er det registrert 48 moseartar, men mosane er svært ufullstendig kartlagde, hovudsakleg er det myrvegetasjonen som er undersøkt. Under følgjer ei liste over alle planteartar som er funne på området. Namnebruken følgjer Lid & Lid (1994) for karplantar og Frisvoll et al. (1984) for mosar.

Karplantar

Tre, busker og lyng

<i>Alnus incana</i>	Gråor	<i>Salix aurita</i>	Øyrevier
<i>Andromeda polifolia</i>	Kvitlyng	<i>Salix caprea</i>	Selje
<i>Betula nana</i>	Dvergbjørk	<i>Salix glauca</i>	Sølvvier
<i>Betula pubescens</i>	Bjørk	<i>Salix lapponum</i>	Lappvier
<i>Calluna vulgaris</i>	Røsslyng	<i>Salix myrsinifolia</i>	Svartvier
<i>Empetrum nigrum</i>		<i>Salix phylicifolia</i>	Grønvier
ssp. <i>hermaphroditum</i>	Fjellkrekling	<i>Sorbus aucuparia</i>	Rogn
<i>Erica tetralix</i>	Klokkelyng	<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbær
<i>Juniperus communis</i>	Einer	<i>Vaccinium oxycoccus</i>	
<i>Picea abies</i>	Gran	ssp. <i>microcarpum</i>	Småtranebær
<i>Pinus sylvestris</i>	Furu	<i>Vaccinium uliginosum</i>	Blokkebær
<i>Populus tremula</i>	Osp	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Tyttebær
<i>Prunus padus</i>	Hegg		

Urter

<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik	<i>Equisetum palustre</i>	Myrsnelle
<i>Achillea ptarmica</i>	Nyseryllik	<i>Equisetum sylvaticum</i>	Skogsnelle
<i>Aconitum septentrionale</i>	Tyrihjel, lushatt	<i>Euphrasia frigida</i>	Fjellaugnetrøyst
<i>Alchemilla glabra</i>	Glattmarikåpe	<i>Euphrasia sp.</i>	Augnetrøst
<i>Alchemilla glomerulans</i>	Kjeldemarikåpe	<i>Filipendula ulmaria</i>	Mjødurt
<i>Alchemilla sp.</i>	Marikåpe	<i>Fragaria vesca</i>	Markjordbær
<i>Anemone nemorosa</i>	Kvitveis, -symre	<i>Galeopsis speciosa</i>	Guldå
<i>Angelica sylvestris</i>	Sløke	<i>Galium boreale</i>	Kvitmaure
<i>Antennaria dioica</i>	Kattefot	<i>Galium uliginosum</i>	Sumpmaure
<i>Athyrium filix-femina</i>	Skogburkne	<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogstorkenebb
<i>Bartsia alpina</i>	Svarttopp	<i>Geum rivale</i>	Enghumleblom
<i>Bistorta vivipara</i>	Harerug	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	Fugletelg
<i>Caltha palustris</i>	Soleihov	<i>Hieracium lactucella</i>	Aurikkelsvæve
<i>Campanula rotundifolia</i>	Blåklokke	<i>Hieracium sect. Caesia</i>	Blåsvæve
<i>Carum carvi</i>	Karve	<i>Hieracium sp.</i>	Svæve
<i>Cerastium fontanum coll.</i>	Vanleg arve	<i>Huperzia selago</i>	Lusegras
<i>Chamomilla suaveolens</i>	Tunbalderbrå	<i>Hypericum maculatum</i>	Firkantpericum
<i>Cicerbita alpina</i>	Turt	<i>Leontodon autumnalis</i>	Følblom
<i>Cirsium helenioides</i>	Kvitbladtistel	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prestekrage
<i>Corallorhiza trifida</i>	Korallrot	<i>Linnaea borealis</i>	Linnea
<i>Cornus suecica</i>	Skrubbær	<i>Listera cordata</i>	Småtviblad
<i>Crepis paludosa</i>	Sumphaukeskjegg	<i>Listera ovata</i>	Stortviblad
<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Skogmarihand	<i>Lycopodium annotinum</i>	Stri kråkefot
<i>Dactylorhiza incarnata ssp. incarn.</i>	Engmarihand	<i>Lycopodium clavatum</i>	Mjuk kråkefot
<i>Dactylorhiza lapponica</i>	Lappmarihand	<i>Maianthemum bifolium</i>	Maiblom
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Flekkmarihand	<i>Matricaria maritima</i>	Strandbalderbrå
<i>Diphasiastrum alpinum</i>	Fjelljamne	<i>Melampyrum pratense</i>	Stormarimjelle
<i>Drosera anglica</i>	Smalsoldogg	<i>Melampyrum sylvaticum</i>	Skogmarimjelle
<i>Drosera rotundifolia</i>	Rundsoldogg	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bukkeblad
<i>Dryopteris expansa</i>	Sauetelg	<i>Narthecium ossifragum</i>	Rome
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Ormetelg	<i>Omalotheca norvegica</i>	Setergårurt
<i>Epilobium hornemannii</i>	Setermjølke	<i>Omalotheca sylvatica</i>	Skoggråurt
<i>Epilobium montanum</i>	Krattmjølke	<i>Oreopteris limbosperma</i>	Smørtelg
<i>Equisetum fluviatile</i>	Elvesnelle	<i>Orthilia secunda</i>	Nikkevintergrøn

Oxalis acetosella	Gaukesyre
Parnassia palustris	Jåblom
Pedicularis palustris	Myrklegg
Phegopteris connectilis	Hengjeveng
Pinguicula vulgaris	Tettegras
Plantago lanceolata	Smalkjempe
Platanthera bifolia	Nattfiol
Platanthera chlorantha	Grov nattfiol
Potentilla erecta	Tepperot
Potentilla palustris	Myrhatt
Prunella vulgaris	Blåkoll
Pyrola minor	Perlevintergrøn
Pyrola rotundifolia	Lækjevintergrøn
Ranunculus acris	Engsoleie
Rhinanthus minor	Småengcall
Rubus chamaemorus	Molte
Rubus idaeus	Bringebær
Rubus saxatilis	Tågebær
Rumex acetosa	Engsyre
Rumex acetosella	Småsyre
Rumex longifolius	Vanleg høymole
Saussurea alpina	Fjelltistel
Saxifraga aizoides	Gulsildre

Grasvekster

Agrostis canina	Hundekvein
Agrostis capillaris	Engkvein
Anthoxanthum odoratum	Gulaks
Calamagrostis purpurea	Skogrørkvein
Carex atrata	Svartstorr
Carex atrofusca	Sotstorr
Carex buxbaumii ssp. buxbaumii	Klubbestorr
Carex buxbaumii ssp. mutica	Tranestorr
Carex canescens	Gråstorr
Carex capillaris	Hårstorr
Carex demissa	Grønnstorr
Carex dioica	Særbustorr
Carex echinata	Stjernestorr
Carex flava	Gulstorr
Carex hostiana	Engstorr
Carex lasiocarpa	Trådstorr
Carex ovalis	Harestorr
Carex limosa	Dystorr
Carex nigra	Slåttestorr
Carex pallescens	Bleikstorr
Carex panicea	Kornstorr
Carex pauciflora	Sveltstorr
Carex paupercula	Frynsestorr
Carex pilulifera	Bråtestorr
Carex rostrata	Flaskestorr
Carex vaginata	Slirestorr
Deschampsia cespitosa	Sølvbunke
Deschampsia flexuosa	Smyle

Krysningar

Betula nana x pubescens
Dactylorhiza lapponica x maculata

Selaginella selaginoides	Dvergjamne
Silene dioica	Raud jonsokblom
Silene vulgaris	Engsmelle
Solidago virgaurea	Gullris
Stellaria graminea	Grasstjerneblom
Stellaria media	Vassarve
Succisa pratensis	Blåknapp
Taraxacum sp.	Løvetann
Thalictrum alpinum	Fjellfrøstjerne
Tofieldia pusilla	Bjønnbrodd
Trientalis europaea	Skogstjerne
Trifolium pratense	Raudkløver
Trifolium repens	Kvitkløver
Triglochin palustre	Myrsaulauk
Tussilago farfara	Hestehov
Valeriana sambucifolia	Vendelrot
Veronica chamaedrys	Tviskjeggveronika
Veronica officinalis	Lækjeveronika
Viola biflora	Fjellfiol
Viola canina	Engfiol
Viola palustris	Myrfiol
Viola riviniana	Skogfiol

Eleocharis quinqueflora	Småsvaks
Eriophorum angustifolium	Duskull
Eriophorum latifolium	Breull,myrloppe
Eriophorum vaginatum	Torvull
Festuca rubra	Raudsvingel
Festuca vivipara	Geitsvingel
Hierochloe odorata	Marigras
Juncus alpinoarticulatus	Skogsiv
Juncus articulatus	Ryllsiv
Juncus castaneus	Kastanjesiv
Juncus supinus ssp. supinus	Krypsiv
Juncus filiformis	Trådsiv
Juncus triglumis	Trillingsiv
Luzula multiflora	Engfrytle
Luzula pilosa	Hårfrytle
Luzula sudetica	Myrfrytle
Melica nutans	Hengeaks
Molinia caerulea	Blåtopp
Nardus stricta	Finnskjegg
Phalaris arundinacea	Strandrøyr
Phleum alpinum	Fjelltimotei
Phleum pratense	Timotei
Poa alpina	Fjellrapp
Poa annua	Tunrapp
Poa pratensis	Engrapp
Scheuchzeria palustris	Sivblom
Trichophorum alpinum	Sveltull
Trichophorum cespitosum	Bjønnskjegg

Mosar

Bladmosar

Brachythecium reflexum	Sprikelundmose	Sphagnum balticum	Sveltormose
Bryum pseudotriquetrum	Bekkevrangmose	Sphagnum capillifolium	Fururormose
Calliergon sarmentosum	Blodtjønnmose	Sphagnum compactum	Stivormose
Calliergonella cuspidata	Broddmose	Sphagnum contortum	Vritormose
Campylium stellatum	Myrstjernemose	Sphagnum angustifolium	Klubbetormose
Cirriphyllum piliferum	Lundveikmose	Sphagnum fuscum	Rustormose
Cratoneuron commutatum	Stortuffmose	Sphagnum girgensohnii	Grantormose
Dicranum bonjeanii	Pjusksigd	Sphagnum lindbergii	Bjørnetormose
Drepanocladus badius	Stuttklo	Sphagnum magellanicum	Kjøtt-tormose
Drepanocladus exannulatus	Vrangklo	Sphagnum majus	Lurvormose
Drepanocladus revolvens	Brunklo	Sphagnum papillosum	Vortetormose
Drepanocladus uncinatus	Bleikklo	Sphagnum platyphyllum	Skeitorvmose
Homalothecium nitens	Gullsilkemose	Sphagnum pulchrum	Fagertormose
Hylocomium splendens	Etasjehusmose	Sphagnum riparium	Skartormose
Philonotis fontana	Teppekjeldemose	Sphagnum russowii	Tvaretormose
Pleurozium schreberi	Furumose	Sphagnum subfulvum	Lapptormose
Polytrichum commune	Storbjørnemose	Sphagnum subnitens	Blanktormose
Racomitrium lanuginosum	Heigråmose	Sphagnum subsecundum	Kroktormose
Rhytidiadelphus squarrosus	Engkransmose	Sphagnum tenellum	Dvergformose
Scorpidium scorpioides	Myrmakkemose	Sphagnum teres	Beitetormose
Sphagnum annulatum	Pisktormose	Sphagnum warnstorffii	Rosetormose
Sphagnum auriculatum	Horntormose		

Levermosar

Aneura pinguis	Fettmose	Lophozia borealis	Brunflik
Lophozia bantriensis	Kjeldeflik	Scapania sp.	Tvebladmose

Skjøtselsplan og natursti

Det er laga ei skisse til skjøtselsplan for området som inneber:

- Etablering av eit seteranlegg mellom torvutgarden og Kalvhåggåbekken, i nærleiken av vegen som går gjennom området. Inngjerding av område til sauebeite.
- Opparbeiding av ein natur- og kultursti gjennom området.
- Rydding av kratt og gjennomføring av markaslått på myrene rundt markastovene i sør (sjå fig. 3). Oppsetting av stakkstong.
- Vidare er den tidlegare dyrkamarka tenkt brukt til beite eller slått, og områda nord og vest for denne tenkt som mulig beiteområde.

I denne omgang vil vi berre komme med nokre generelle synspunkt på dei skisserte tiltaka.

Først og fremst bør området rundt dei to markastovene med høyløer prioriterast. Her bør det ryddast slik at ein kan ta til med markaslått. Innsatsen vil bli størst i ryddfasen. Det kan difor vere nødvendig ut frå økonomiske omsyn å rydde eit mindre område, for så å utvide etterkvart. For å oppretthalde slåttemarkene trengst mindre innsats, men det føreset maskinell slått (tohjulstraktor). Ljåslått vil kreve ein betydeleg større innsats.

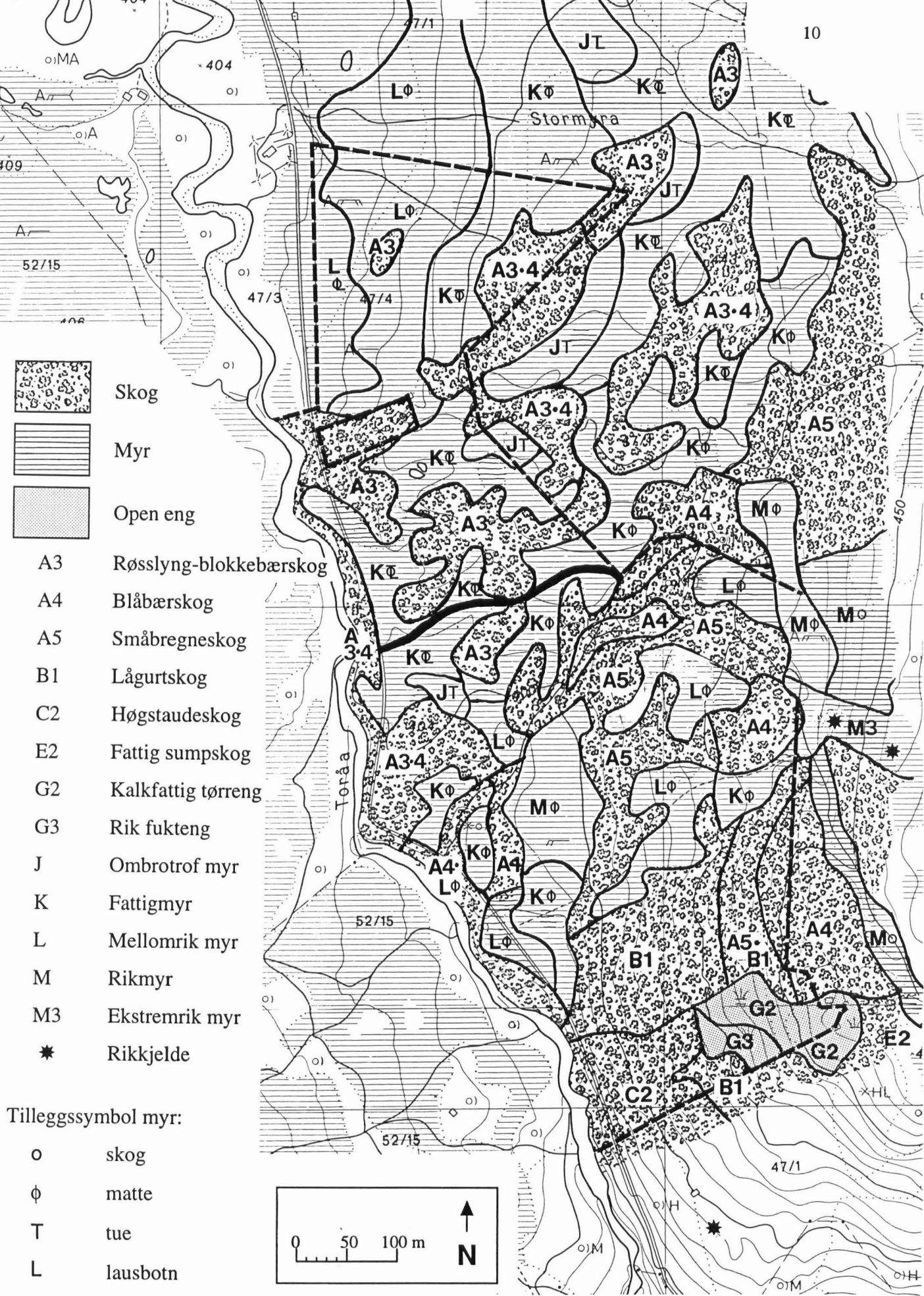
Naturstien bør leggest slik at den går innom dei viktigaste vegetasjonstypene og kulturminna i området, og viser karakteristiske trekk ved kulturlandskapet i Fossdalen. Samstundes skal stien kanalisere ferdsele vekk frå område som tåler lite ferdsel. Det bør opprettast informasjonspostar langs stien. Det trengst truleg lite bearbeiding av stitraséen der den går på fastmark (skog), spesielt dersom den følgjer gamle ferdselsveggar i området. På myr vil det vere nødvendig med plankelegging for å hindre trakkskader (jf. Bjurstedt 1988, Direktoratet for naturforvaltning 1993, Arnesen 1994).

Figur 3 viser grovt skissert eit forslag til stitrasé. I dette forslaget startar stien ved parkeringsplassen, følgjer den gamle ferdselsvegen langs elva bortover mot høyløa og markastova der. Her vil stien passere ei slåttemyr med stakkstong. Vidare går stien gjennom skogen opp til den tidlegare dyrkamarka i søraust, der ein

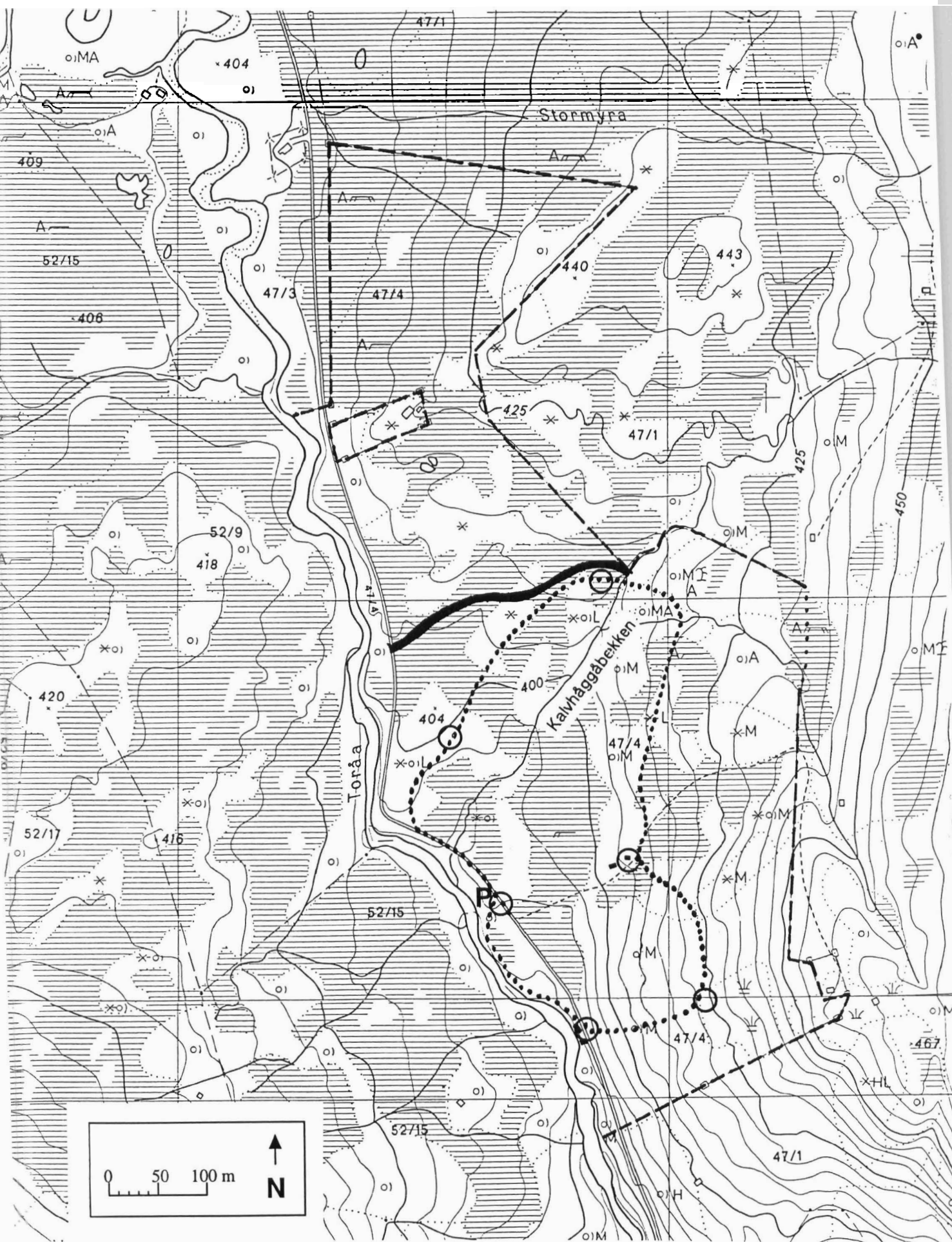
kan sjå open overflatedyrka slåttemark (blomstereng) med åkerrein i nedre kanten og store steinrøyser frå dyrkinga i austkanten av enga. Vidare går stien til markastova og høyløa sentralt i området. Stien vil her gi ei fin utsikt over store slåttemyrer når desse er rydda. Deretter går stien til torvutgarden og vidare til det planlagde seteranlegget, for så å ende opp på parkeringsplassen.

Litteraturreferansar

- Arnesen, T. 1994. Vegetasjonsendringar i tilknytning til tråkk og tilrettelegging av natursti i Sølendet naturreservat. *Univ. Trondheim Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 1994 5*: 1-49.
- Bjurstedt, C. S. 1988. Stokklegging av myr. S. 129-134 i: *Årbok 1988*. Trondhjems Turistforening.
- Direktoratet for naturforvaltning. 1993. Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv. *DN-håndbok 3*.
- Fremstad, E. & Elven, R. (red.). 1987. Enheter for vegetasjonskartlegging i Norge. *Økoforsk Utred. 1987 1*.
- Frisvoll, A. A., Elvebakk, A., Flatberg, K. I., Halvorsen, R. & Skogen, A. 1984. Norske navn på moser. *Polarflokken 8*: 1-59.
- Lid, J. & Lid, D. T. 1994. *Norsk flora. 6.utgåve ved Reidar Elven*. Det Norske Samlaget, Oslo.
- Moen, A. 1989. Utmarksslåtten - grunnlaget for det gamle jordbruket. *Spor 4 (1)*: 36-42
- Sigmond, E. M. O. 1985. *Brukerveiledning til berggrunnskart over Norge*. Nasjonalatlas for Norge. Norges geografiske oppmåling.
- Wolff, F. C. 1977. *Berggrunnskart Trondheim 1 : 250 000*. Norges geologiske undersøkelse.

Figur 2. Vegetasjonskart over området på og omkring eigedomen Gardssletta i Fossdalen, Rindal kommune. Kartgrunnlag: ØK-kart (1 : 5000), kartblad BV 120-1 og 120-3. Mosaikkar, t.d. A3 · 4 tyder at begge typane opptre, men at A3 er vanlegast. — grense for Gardssletta, — torvtutgard.

Figur 3. Forslag til natursti på Gardsslettet. O informasjonspostar, stitrasé, P parkeringsplass.

Utgiver: Universitetet i Trondheim
Vitenskapsmuseet
Botanisk avdeling
7004 Trondheim

ISBN 82-7126-886-4
ISSN 0804-0079

Opplag:

1000 eksemplarer
1000 eksemplarer
1000 eksemplarer
1000 eksemplarer
1000 eksemplarer